

Volebný systém SSZ

Slovenský strelecký zväz od svojho vzniku prešiel vývojom vo viacerých oblastiach, medzi inými aj zmenami volebného systému. Potrebujeme zmenu systému?

Netradične začnem tým, čím zvyčajne končím, zhrnutím. Pri rozhodovaní o tom, či je potrebná (žiadúca) zmena volebného systému, je potrebné zvážiť všetky pre a proti, posúdiť či nám stojí za to dať možnosť každému klubu sa vyjadriť a podieľať sa na kreovaní volených orgánov SSZ aj za cenu komplikovanejšej logistiky a vyšších nákladov, alebo usúdiť že zmenu nepotrebujeme a tak by to boli len zbytočne vyhodené peniaze.

Takže pozrime sa bližšie na to, o čom by sa mohlo diskutovať, ak by bol o diskusiu záujem. Ak sa pozrieme do histórie SSZ, Bulletin č. 5 z roku 1993 na strane 1 uvádza, že na (I.?) Zjazde SSZ konaný v Banskej Bystrici dňa 24. 3. 1994 budú nominovaní len delegáti klubov, ktorých členovia majú zaplatené členské príspevky za rok 1993 a 1994.

V Bulletine SSZ č. 11 z roku 2004 na strane 1 uvádza, že rozhodnutím Rady SSZ sa na III. Zjazde konaný 27. 11. 2004 v Trenčíne stanovil kľúč, že na každých 100 členov SSZ v kraji (k 31. 12. 2003) môže kraj delegovať 1 delegáta. Ale zároveň boli delegátmi Zjazdu aj členovia Rady SSZ a predseda revíznej komisie SSZ.

Na Zjazde SSZ konaný v decembri 2020 sa vzťahuje článok 10 aktuálne platných Stanov SSZ z 30. 11. 2017, kde podľa odseku 12 za každých aj začatých 60 členov v kraji prináleží kraju jeden delegát.

Počet členov v kraji pre účely Volebného Zjazdu SSZ určuje odsek 4 článku 10 Stanov, tak, že je to priemerný počet členov k 31. 12. za 4 roky predchádzajúce Volebnému Zjazdu. Čiže v prípade najbližšieho Zjazdu SSZ sú to počty členov v krajoch k 31. 12. 2016, k 31. 12. 2017, k 31. 12. 2018 a k 31. 12. 2019.

kraj	členovia 2016	členovia 2017	členovia 2018	členovia 2019	priemer	delegati	delegati %
bratislavský	671,0	700,0	762,0	717,0	712,5	12	12,0%
trnavský	892,0	955,0	1 001,0	1 005,0	963,3	17	17,0%
trenčianský	535,0	343,0	349,0	333,0	390,0	7	7,0%
žilinský	591,0	585,0	556,0	572,0	576,0	10	10,0%
bystrický	796,0	815,0	817,0	786,0	803,5	14	14,0%
nitrianský	1 563,0	1 587,0	1 578,0	1 455,0	1 545,8	26	26,0%
prešovský	216,0	235,0	255,0	248,0	238,5	4	4,0%
košický	535,0	610,0	579,0	609,0	583,3	10	10,0%
spolu SSZ	5 799,0	5 830,0	5 897,0	5 725,0	5 812,8	100	100,0%

Ak vezmeme oficiálne čísla z ročeniek SSZ, tak priemerný počet členov SSZ za 4 roky je približne 5812 a ak za každých aj začatých 60 členov kraja by na Volebný Zjazd

mohol prísť jeden delegát, spolu by malo prísť na Volebný Zjazd SSZ 100 delegátov zastupujúcich členov (kluby) SSZ v krajoch.

Článok 10 odsek 12 Stanov SSZ umožňuje navyše nominovať delegátov na Volebný Zjazd SSZ ako predstaviteľov reprezentantov a športových odborníkov.

V tomto prípade by však bolo vhodné Stanovy trochu upraviť, pretože hovoria, že za každých aj začatých 60 reprezentantov je jeden delegát na Volebný Zjazd, ale neurčujú, či môže tento delegát hlasovať alebo nie, tak ako je to jednoznačnejšie určené u delegáta za skupinu 60 športových odborníkov.

V Stanovách nie je určené ako a kto zvolí delegáta za reprezentantov a za športových odborníkov, pričom Stanovy pripúšťajú aj viac delegátov za reprezentantov, čiže za každých aj začatých 60 reprezentantov, ale spomína sa len skupina 60 športových odborníkov má jedného delegáta na Zjazd, ako keby Stanovy počítali len s tým, že v SSZ existuje presne 60 športových odborníkov a ani menej alebo viac.

Článok 10 odsek 13 zas rieši delegátov za športovcov, v ktorom určuje že na Volebnom Zjazde môžu byť najviac 2 delegáti za športovcov, ak ich navrhne najmenej 50 aktívnych športovcov alebo záujmová organizácia športovcov, ktorú však pravdepodobne v SSZ nemáme.

Odsek 13 jednoznačne určuje, že maximálne 2 zástupcovia športovcov majú hlasovacie práva na Volebnom Zjazde a stávajú sa z nich členovia Výkonného výboru na ďalšie volebné obdobie. Takto jednoznačne by mohli byť upravení zástupcovia reprezentantov a športových odborníkov v odseku 12.

Pravdepodobne si teraz poviete, fajn, máme zhrnutý vývoj volebného systému aj súčasný volebný systém, prečo sa tým teda máme vôbec zaoberať?

Odpoveď je pomerne jednoduchá. Ak chceme niečo na volebnom systéme do budúcnosti zmeniť, tak by sme o zmene mali diskutovať, aby sme navrhli úpravu volebného systému ako zmenu Stanov SSZ už na Volebnom Zjazde SSZ v decembri 2020, pretože súčasný systém už nedokážeme zmeniť bez zmeny Stanov.

Návrhom nového volebného systému sa môžeme venovať v ďalšom článku, nech toho nie je naraz príliš veľa.

Ak aj nechceme zmeniť súčasný volebný systém, možno by bolo vhodné spresniť menšie nezrovnalosti v článku 10 odsek 12 Stanov SSZ, ale to sú len kozmetické, formulačné zmeny.

Ale skôr by bolo vhodné zaviesť jednotný systém voľby delegátov na Volebný Zjazd SSZ, aby sa rovnakým spôsobom volili delegáti na Volebný Zjazd v každom kraji.

Stanovy SSZ, ani žiaden zverejnený predpis SSZ presne neurčuje, ako sa má voliť delegát na Volebný zjazd za daný kraj. Článok 10 odsek 5 Stanov určuje, že delegátom Volebného Zjazdu SSZ môže byť len člen SSZ a len za klub, prostredníctvom ktorého je člen SSZ. Článok 10 odsek 10 Stanov hovorí, že prípravu a priebeh Zjazdu upravuje Rokovací a Volebný poriadok SSZ, ktorý však nie je verejne prístupný a pravdepodobne sa odsúhlasí až na Volebnom Zjazde SSZ, takže tieto dokumenty asi neriešia volenie delegátov na Volebný Zjazd na krajských konferenciách.

Položme si zopár otázok a skúsme na nich spolu nájsť odpovede:

- 1) Je súčasný systém určenia počtu delegátov na Zjazd vyhovujúci?
- 2) Je súčasný spôsob voľby delegátov na Zjazd netransparentný?
- 3) Je súčasný spôsob voľby delegátov na Zjazd zneužívateľný?
- 4) Je potrebné riešiť zmenu počtu delegátov na Zjazd SSZ?
- 5) Je potrebné riešiť jednotný systém voľby delegátov na Volebný Zjazd SSZ?
- 6) Čo nám môže priniesť, ak zavedieme zmenu, prípadne unifikáciu?

Skúsme spolu nájsť odpovede na vyššie uvedené otázky:

1) Je súčasný systém určenia počtu delegátov na Zjazd vyhovujúci?

- a) Súčasný systém jeden delegát na každých 60 členov v kraji je asi lepší, ako bol systém jeden delegát na každých 100 členov v roku 2004, pretože sa na Zjazd dostane viac zástupcov klubov v kraji
- b) Súčasný systém, keď členovia orgánov SSZ nie sú automaticky delegátmi Zjazdu s možnosťou hlasovať je určite lepší ako tomu bolo v roku 2004, pretože ak člen orgánu SSZ nedostane dôveru krajskej konferencie, tak nemá mať právo hlasovať
- c) Počet klubov v SSZ je určite vyšší ako počet delegátov na Zjazde, čiže nie každý klub SSZ bude mať na Zjazde svojho zástupcu a môže byť nevypočítaný

2) Je súčasný spôsob voľby delegátov na Zjazd netransparentný?

- a) Vždy ak nie sú vopred dané pravidlá hry, tak môže byť proces netransparentný
- b) Ak nie sú určené pravidlá vopred, môžu sa kreovať priamo na krajskej konferencii a zohľadniť špecifickosť konkrétneho kraja, ak nejaká špecifickosť kraja skutočne existuje a nemohla by byť zohľadnená vo vopred určených pravidlách

3) Je súčasný spôsob voľby delegátov na Zjazd zneužívateľný?

- a) Ak je možné, aby na krajskú konferenciu neboli pozvaní zástupcovia všetkých klubov v kraji, tak ich neúčast' je zneužívateľná v tom, že nemajú možnosť sa vyjadriť a poukázať na prípadne nezrovnalosti

- b) Ak v kraji pôsobí veľký klub, ktorý má nadpolovičný počet všetkých členov v kraji, môže si pre väčšinovom systéme presadiť na Zjazd len svojich členov ako delegátov a presadzovať len svoje záujmy, ktoré môžu byť v kolízii so záujmami ostatných klubov v kraji
- c) Možnosť ovplyvniť delegátov kraja je prakticky rovnaká pri každom spôsobe voľby delegátov, mení sa len počtom delegátov, menej delegátov sa ľahšie môže ovplyvniť ako viac delegátov

4) Je potrebné riešiť zmenu počtu delegátov na Zjazd SSZ?

- a) Počet klubov v SSZ je určite vyšší ako počet delegátov na Zjazde, čiže nie každý klub SSZ bude mať na Zjazde svojho zástupcu
- b) Menší počet delegátov znamená menej nákladov na Zjazd a ľahšie zorganizovanie a logistické zabezpečenie Zjazdu
- c) Väčší počet delegátov znamená viac nákladov na zorganizovanie Zjazdu
- d) Väčší počet delegátov znamená viac nárokov na časové vedenie Zjazdu, aby sa ukočírovali potreby delegátov osobne sa vyjadriť, ale aj tak nie je možné dať slovo predstaviteľovi každého klubu
- e) Väčší počet delegátov znamená viac komplikácií pri voľbe, hlasovaní a prijatí uznesení Zjazdu, ale znamená aj vypočutie názorov každého klubu
- f) Nikdy sa nedosiahne stav, aby všetci delegáti boli spokojní s priebehom a výsledkom Volebného zjazdu a teda čím viac delegátov, tým viac nespokojných
- g) Ak má na Zjazde zastúpenie každý klub SSZ je záruka, že každý klub má možnosť sa vyjadriť a podieľať sa na ďalšom smerovaní SSZ

5) Je potrebné riešiť jednotný systém voľby delegátov na Volebný Zjazd SSZ?

- a) Jednotný systém voľby delegátov zabezpečí, že sa v každom kraji budú voliť kandidáti podľa rovnakého kľúča
- b) Jednotným systémom voľby sa môže zabezpečiť, aby sa nemohol zneužiť väčšinový systém najväčším klubom v kraji
- c) Jednotný systém môže zabezpečiť, aby sa na zjazd dostali delegáti aj z najmenších klubov
- d) Skúsenosti z rovnakého spôsobu voľby delegátov dokážu jednoduchšie odstrániť prípadne nedokonalosti, aby na nich bolo myslené už vopred

6) Čo nám môže priniesť, ak zavedieme zmenu, prípadne unifikáciu?

- a) Ak sa zmení počet delegátov na Zjazd tak, aby sa Zjazdu mohol zúčastniť zástupca každého klubu, prinesie to klubom možnosť sa priamo podieľať na voľbe orgánov SSZ a na uzneseniach Zjazdu, ktoré ovplyvnia budúce smerovanie SSZ
- b) Ak sa zmení počet delegátov na Zjazd tak, aby sa Zjazdu mohol zúčastniť zástupca každého klubu, prinesie to SSZ zvýšené náklady na organizovanie

Zjazdu pravdepodobne na dvojnásobok (ak je v súčasnosti v SSZ 190 klubov ale delegátov podľa doterajších Stanov bude len cca 100)

- c) Ak sa zmení počet delegátov na Zjazd tak, aby sa zjazdu mohol zúčastniť zástupca každého klubu, prinesie to komplikovanejšie vedenie Zjazdu, predĺženie celkového času, nutné obmedzenie času na diskusiu
- d) Unifikácia systému voľby delegátov zabezpečí, že sa v každom kraji budú voliť kandidáti podľa rovnakého kľúča a delegáti budú volení porovnateľným spôsobom

Každý si môže na vyššie položené otázky dať aj iné odpovede ako vyššie uvedené, určite to nie sú jediné a hlavne nie jediné správne.

Čo nám z toho všetkého vyplýva? Momentálne máme volebný systém, ktorý síce nezaručuje, že na Zjazde SSZ sa bude môcť zúčastniť zástupca každého aktívneho klubu (čiže toho čo platí členské príspevok za klub aj za členov klubu), ale zas je pomerne jednoznačne určený v Stanovách, je jednoduchý, prehľadný. Potrebuje len drobnú úpravu článku 10 odsek 12, aby bol systém úplne jednoznačný.

Ak by sme chceli doviest' demokraciu vo voľbách do dokonalosti a zabezpečili by sme, že na voľbách sa bude môcť zúčastniť zástupca každého klubu SSZ, **čo tým získame alebo stratíme?**

Získame tým, že každý klub sa bude môcť (úmerne počtu svojich členov) podieľať na voľbe orgánov SSZ a na ďalšom smerovaní SSZ, ale tým sa aj prakticky stratí tajnosť hlasovania, pretože váhy hlasu každého klubu budú všetkým známe.

Ale **stratíme tým to**, že organizácia Zjazdu SSZ **bude komplikovanejšia**, drahšia (ak neprenesieme časť nákladov aj na delegátov, t.j. kluby) a Zjazd asi bude trvať dlhšie.

Nevyžiada si to dlhšie termíny na prípravu dokumentov na zjazd, len ich množstvo, bude sa určite musieť zaviesť, aby kluby poslali svoje návrhy do diskusie skôr, do určitého termínu, aby sa na nich zodpovedalo už vopred, celý súbor diskusných príspevkov by sa pripravil pre delegátov a na Zjazde sa prerokovali len tie, na ktoré by bolo potrebné uznesenie Zjazdu.

Určite si to **vyžiada limitovanie času na faktické poznámky a na diskusné príspevky**, aby sa našiel časový priestor pre všetkých, ale limitácia času bola aj doteraz. Ale ani pri menšom počte delegátov nie je možné, aby sa vyjadril každý delegát v plnom časovom rozsahu, ako by potreboval, preto sa všade čas na diskusiu limituje.

Komplikovanejšie by bolo vyhodnotenie hlasovania, pretože ak doteraz stačilo len jednoduché spočítanie hlasov, takto by sa museli počítať rôzne váhy jednotlivých hlasov, ale to by bol len časovo náročnejší proces, nie nič nerealizovateľné.

Účasťou zástupcov všetkých klubov by bolo potrebné zabezpečiť väčšie (a tým aj drahšie) priestory, vyššie náklady na tlač dokumentov, vyššie náklady na občerstvenie, stravu, dopravu a ubytovanie delegátov, určite by boli náklady minimálne o 100% vyššie (ak by mal všetko pokryť SSZ). Náklady na účasť jedného delegáta na zjazde sa odhaduje priemerne na minimálne 100 eur, takže ak nás 100 delegátov bude stáť 10.000 eur, tak zástupcovia všetkých klubov nás budú stáť možno 20.000 eur.

Ak si zvážime všetky pre a proti, oplatí sa nám dať možnosť každému klubu, aby sa vyjadril a podieľal sa na kreovaní volených orgánov SSZ, alebo to nemá reálny zmysel a boli by to len zbytočne vyhodené peniaze?

O tom by sa asi mohlo diskutovať a opýtať sa na názor všetkých členov, resp. klubov. Ešte je na to čas a ak by to bola vôľa streleckej obce, mohla by sa takáto zmena prijať na Volebnom Zjazde v decembri 2020.

Môj názor je taký, že stojí za to dať raz za 4 roky viac peňazí, aby sme zabezpečili, že hlas každého klubu SSZ môže byť vypočítaný, že každý klub SSZ môže vyjadriť svoj názor a podieľať sa na budúcnosti SSZ. Okrem iného to vyrieši aj potrebu určiť jasné pravidlá, na základe čoho si v každom kraji zvolia delegátov na Zjazd. Ak sa bude môcť Volebného Zjazdu zúčastniť zástupca každého klubu SSZ, proste kluby nahlásia svojho delegáta na Zjazd a nebude potrebné riešiť žiadne pravidlá.

Takto, keď nemáme volebný systém nastavený tak, aby mal každý klub SSZ svojho delegáta na Zjazd, **potrebovali by sme nastaviť jednotné pravidlá** a použiť ich už pri voľbe delegátov na Zjazd konaný v decembri 2020.

Aké by to mohli byť pravidlá? Keďže počet delegátov bude pravdepodobne nižší ako počet klubov v kraji je vhodné určiť rovnaký prístup k voľbe delegátov. Na krajskú konferenciu by mali byť pozvané všetky kluby v kraji, ktoré si zaplatili členské príspevky minimálne v roku 2019 a 2020.

Určite by mal mať jedného delegáta na Volebný Zjazd SSZ každý klub, ktorý má približne 60 členov. Určite by nemali byť všetci delegáti na Zjazd len z najväčšieho klubu v kraji. Zvyšných delegátov do maximálneho počtu by si mali zvoliť zástupcovia menších klubov a tohto hlasovania by sa nemal zúčastniť najväčší klub(y), ktorý by mal delegáta automaticky vďaka vysokému počtu členov. Otázka ešte znie, či krajská konferencia volí za kandidátov konkrétnych členov SSZ, alebo zvolí klub, ktorý si nominuje delegáta na Zjazd podľa vlastného uváženia a krajská konferencia už nemá právo zmeniť výber delegátov.

Aký máte názor Vy?

Peter Mlynarčík, strelci@strelcom.sk